

ните политически сили да се анализира и оценява в тясна връзка с идейно-политическия живот в страната, при познаване и отчитане на съотношението на силите и условията на политическата борба през втората половина на 40-те години. Изложените факти, свързани с легализирането на опозиционните политически партии, навеждат на мисълта за предопределеност в съдбата на българската политическа опозиция. Допусната от Сталин, за да се използва като аргумент във взаимоотношенията с Великобритания и САЩ, тя може да се окаже ненужна при изостряне на международните отношения.

Двете линии в балканската политика на западните съюзнници от антихитлеристката коалиция – пропаганден марксизъм в критиката към режима в България и умерени практически действия за промяна, оказват влияние върху тактиката на опозиционните партии. В стремежа си да изменят наложените на 9 септември 1944 г. насоки на развитие в страната те се опитват да оспорват договореностите между Великите сили, пледират за развитието им след войната или поне за подобряване на политическите условия в съветската зона. Основните надежди се свързват с изтеглянето на съветските войски от България, което според опозицията би могло да улесни създаването на независимо правителство¹⁸. За съжаление това изтегляне се предшества от серия политически процеси и фактическо поставяне на основните опозиционни сили във от закона.

Наивно е да се мисли, че опозиционните лидери нямат реална представа за илюзорния характер на декларациите за съблюдаване на общовалидни принципи на демокрация. „Още незавършили конференциите – четем в „Народно земеделско знаме“, – представителите на отделните Велики сили по своему тълкуват постигнатите съглашения, като с това разкриват различните си непримирими гледища, които са били само забулени с общи и мъгляви компромиси, допринесли много малко за тяхното изясняване¹⁹. Въпреки това, вземайки желаното за действително, опозиционният печат афишира безпочвен оптимизъм. Политиката на „изключителни сфери на вли-